

Üks

Londoni kaldapealne

18. detsember 2018

Viis aastat varem ...

Mida sa siin teed, Elle? küsin endalt, vaadates Thamesi jõele. Sa ju ei kavatse päriselt midagi ette võtta, ega?

Istun ühel puitpinkidest, mis ääristavad seda osa kalda-pealsest, ning minust paremale jäävad Cleopatra's Needle ja London Eye. Minu taga, mitte eriti kaugel, on Covent Garden ja Trafalgari väljak ning vasakul Waterloo sild.

Nii palju ajalugu, mõtlen ma enda ümber ringi vaadates. Nii palju inimesi on siin aastate, isegi sajandite jooksul seisnud või istunud ja jõge vaadanud, täpselt nagu mina. Võib-olla tundis osa neist end isegi hullemini kui mina praegu.

Heidan uuesti pilgu Waterloo silla poole. Thamesist viib üle nii palju sildu, aga mina otsustasin täna istuda just siinse kõrval, sest lugesin kord, et meeleheitel inimesed hüppavad sellelt alla, kui nad ei näe oma probleemidele muud lahendust. Lugesin ka vapratest möödujatest, kes peatusid ja püüdsid veenda hättasattunuid plaanist loobuma, kui nood olid peaaegu alla hüppamas.

Ära ole rumal, Elle. Sa pole piisavalt julge, et olla kumbki neist inimestest – ei hüppaja ega päästja! Kui oleksid, siis ei istuks sa praegu siin ega püherdaks selles mülkas, mida sa nimetad eluks.

Minu probleemid ei ole tegelikult nii hullud, et peaksin sillalt jääkülma Thamesi hüppamist üldse kaaluma. *Sul pole viimasel ajal lihtsalt vedanud, muud ei midagi, ütlen ma endale rangelt. Pead lihtsalt leidma pääsetee sellest sügavast mustast august, mille põhjas sa lõksus oled – ja kiiresti.*

Kuid praegu ei liputa keegi mu ees köit ega redelit ega midagi muud kasulikku, mis aitaks mul oma sügavast, mustast masenduseaugust põgeneda.

„Kas tohin siia istuda?“

Tõstan pilgu ja näen hästiriietatud ärim meest oma kokkupandud musta värvi vihmavarjuga minu pingile osutamas. Tal on seljas kallis ülikond, mis välimuse järgi otsustades ömmeldi spetsiaalselt talle Savile Row's, ja peas tänapäeval väga ebaharilik must kõvakübar, mida ta mu vastust oodates viisakalt kergitab.

„Ee ... jah,“ ütlen üllatunult, kui võpatades oma muremõtetest virgун. „Ma ei näe põhjust, miks mitte.“

Aga kui ta naeratab ning enda ja oma kõvakübara minu kõrvale pingile seab, tuleb mulle mitu põhjust pähe.

Esiteks on meist mõlemal pool mitu tühja pinki, millele ta oleks võinud istuda, et mind mitte segada. Teiseks tundub, et see tüüp võib veidrik olla. Ta mitte ainult ei kannu kolmeosalist ülikonda ja kõvakübarat, vaid hoiab käes ka erkpunasest nahast portfelli, mille avamisega ta juba tublisti sahmerdab, et võtta sealt The Timesi eksemplar, ja keerab sellel sihilikult ette teatud lehekülje. Ning kolmas ja peamine põhjus on see, et ma tahan praegu tõesti lihtsalt üksi olla. Aga nagu tavaliselt, ei ole ma piisavalt julge, et midagi öelda.

„Imeilus vaade,“ märgib mees, tõstmata kahjuks ajalehte enda ette, et seda vaikides lugeda, nagu ma lootsin. „Thames valmistab alati rõõmu.“

„Jah,“ nõustun kärmelt, lootes, et sellega viisakas lobisemine piirdub.

„Kas te olete kohalik?“ küsib ta nüüd. „Te ei paista turisti meele.“

Ohkan endamisi. Kuid ma ei saa ka ebaviisakas olla ja teda kuu peale saata, ega ju? Kuigi tahaksin seda meeleheitlikult teha.

„Põhimõtteliselt,“ vastan nii napilt, kui võimalik. „Ma ei ole siin sündinud, aga nüüd elan siin.“

Mitte enam eriti kaua, kui sa midagi kiiresti välja ei mõtle.

„Kas te töötate city's?“

Pööran end mehe poole, lootes, et ta saab mu ärritunud ilmest ja tõredast vastusest aru, et mul tõesti pole tuju juttu ajada. Võib-olla jätab ta mu siis rahule.

„Varem küll. Aga ma jäin just oma töökohast ja kodust ilma ning püüan praegu välja mõelda, mida nüüd ette võtta. Nii et kui teil pole midagi selle vastu, siis ma eelistaksin vaikselt istuda.“

Ent mees ei saa vihjesta aru.

„Issand, kui hirmus, jääda korraga mõlemast ilma. See on küll ebaõnn.“

„Võite juurde panna ka mu kihlatu ja parima sõbra ja ongi täiskomplekt koos,“ lisan ma, soovides end näoga uuesti jõe poole keerates otsekohe, et oleksin suu kinni hoidnud.

„Kodu, töökoha, parima sõbra ja *lisaks* kihlatu? Pakun, et need asjad on kõik kuidagi omavahel seotud?“

Ohkan taas, seekord valjusti. „Mitte et see kuidagi teie asi oleks, aga kui ma teile räägin, kas te siis lähete palun ära?“

Mees murrab ajalehe kokku ja asetab selle meie vahele pingile. „Loomulikult, kui te seda soovite.“

„Selge, ma räägin nii lühidalt, kui saan. Olin hiljuti sunnitud oma kihlatust lahku minema, kui avastasin, et ta oli mind petnud kellegagi, keda pidasin oma parimaks sõbraks.“

„Juhtub,“ lausub mees kaastundlikult noogutades. „Te tegite õigesti.“

Heidan talle pilgu. Mul pole aimugi, miks ma talle sellest kõigest räägin, kuid mingil põhjusel on hea tunne seda võhivõõraga jagada. Kellegagi, kellel pole mingit isiklikku huvi mängus ei seoses lõpptulemuse ega minu tunnetega. Paar sõpra, kellega olen seda kurba lugu jaganud, püüdsid küll õigeid asju öelda, aga kuna nad on sõbrad ka minu eksiga, ei tundunud nende sõnad ega soovitusel eriti siirana.

„Võiks ju nii arvata, eks ole? Kardan, et siin on peidus midagi veel enamat. Ootamatu on minu loo puhul see, et mu endine parim sõber ja endine kihlatu on juhtumisi mõlemad mehed.“

Ootan tema reaktsiooni. Kuid see on üllatavalt leebe. „Jällegi, ka seda juhtub.“

„Kui mu hale lugu vaid sellega lõpeks,“ jätkan ma, olles üpris ärritunud selle peale, et ei pälvinult temalt reaktsiooni, mida sellises olukorras ootasin. „Minu endine parim sõber oli veel üsna hiljuti ka minu toimetaja ja seega põhimõtteliselt mu boss ajakirjas, millele artikleid kirjutasin. Nii et nüüd on nii, et olen kihlatust lahku minemise tõttu mitte ainult kodutu, vaid ka töötu. Tuleb välja, et ajakiri ei vaja enam minu teeneid. Pole vaja pakkuda, miks.“

„Te olete vabakutseline?“ küsib mees ikka veel rahulikult.

Noogutan pahasena, et ta jõulisemalt ei reageerinud. „Kahjuks küll. Nii et kuigi kirjutasin neile põhimõtteliselt täiskohaga, ei ole mul töötajatele kehtivaid õigusi.“

„Mõni ime, et te mõtlesite sillalt alla hüppamisele. Seda valu, viha ja muutust on ühekorraga liiga palju.“

„Jah ...“ lausun ma, heites pilgu taas silla poole. „See on ... Oodake, kust te teadsite, et ma mõtlesin sealt alla hüppamisele? Tähendab, ma otse loomulikult ei teeks seda, aga ma ei saa eitada, et see tuli mulle hetkeks pähe.“

„Ma olen siin maamunal mõne sajandi kauem elanud.“

„Te tahtsite ikka öelda, et aastakümne? Teie välimuse põhjal ei ütleks küll, et nii palju.“

„Te olete väga lahke, aga nende paljude ... aastate jooksul olen ma paari hüppajat näinud. Kas teadsite, et väga vähesed tahavad tegelikult oma elule lõppu teha? Enamik ei näe oma probleemidest lihtsalt muud väljapääsu. Aga nad ei mõista, millist mõju nende teod avaldavad omakorda teistele – nii head kui ka halba. Umbes nagu meie sõbral Thamesil seal.“ Ta nookab jõe poole. „Sel on hoovus, nii et tihtipeale on jõe pinnal pisikesed lained – virvendused, mis on alguses väikesed ja seejärel kasvavad mööda jõge edasi liikudes suuremaks. Thames on Londoni üks muutumatu osa – see lookleb alati läbi pealinna. Mõnikord inimesed märkavad seda, teinekord mitte, kuid see püsib, muutudes tõusu ja mõõnaga täpselt samamoodi nagu linn mõlemal pool kallast. Tavaliselt on see väliselt rahulik, aeg-ajalt võib näha ohtlikumaid kohti, aga kui jõge usaldada ja lasta sel end juhtida, ei eksita kunagi päriselt ära.“

Vaatan mehele ainiti otsa. „Teate, see on väga sügavmõtteline.“

Ta kehitab õlgu. „Ma püüan. Näete neid laevu seal?“ Ta osutab taas jõeale ja mu pilk läheb tema käre järgi mitmele reisijaid vedavale laevale ja praamile. „Nad usuvad iga päev, et jõgi juhib nad ohutult sihtpunkti. Kui teil on julgust oma rada usaldada ja seda järgida, Elle, selle asemel, et sellele vastu võidelda, ei eksi te elus kunagi päriselt ära.“

Vaatan mehe sõnu seedides paar sekundit laevu.

„Oodake, kust te teate mu ...“ alustan end tagasi vestluskaaslase poole pöörates. Kuid minu jahmatuseks on ta kadunud. „Nime,“ lõpetan lause tühjale pingipoolele.

Pööran ringi ja vaatan kaldapealset, kuid ei näe kummaski suunas kedagi, kes meenutaks mu elegantselt riietatud tuttavat. On vaid paar pildistavat turisti ja kamp lärmakaid kontoritöötajaid, kes, kui välimuse järgi otsustada, on just jõulupeolt tulnud.

Kummaline, mõtlen end tagasi jõe poole pöörates. Kuhu ta läks?

Silmitsedes Thamesi ja mõeldes sellele, mis nüüdsama juhtus, vaatan mõningaid aluseid mööda triivimas. Mootorpaatide ja reisijaid vedavate laevade seas läheb mööda vanamoeline kuunar, mille purjed voogavad jahedas detsembrituules.

Kuunari kerele on vanamoelises kirjas maalitud sõna „Jõuluvaim“.

Jõulud. Ma pööritan silmi. Pigem nagu päh, lollus! Mis-sugused jõulud mul sel aastal küll tulevad – olen ju üksi, töötu ja mis praegu kõige olulisem, kodutu?

Vaatan pingile, kus mu ekstsentriline kaaslane vaid mõni hetk tagasi istus, ning märkan, et kuigi tal oli meeles kaasa võtta oma kõvakübar, jättis ta ajalehe maha.

Sa võisid ju olla peenete riiete ja peene aktsendiga, aga tegelikult oled prahiloopija! mõtlen endamisi naeratades ja võtan ajalehe kätte, et seda lähimasse prügikasti visata. Kuid kokku murtud leheküljel jääb mulle miski silma. Ühele suurele peenes kirjastiilis trükitud kuulutusele on ümber tõmmatud roheline ring:

OTSIME:

vilunud kirjutajat

Kogenud ja varem avaldatud sõnameistril

palutakse kirja panna ühe maja ja perekonna lugu.

Peab elama kohapeal. Majutus ja toitlustus tasuta.

Edukas kandideerija peab olema kättesaadav 1755–1984

iga päev ja mis põhiline, ARMASTAMA JÕULE.

Tööle asumine viivitamatult.

Kandideerimiseks palun tulla aadressile Christmas House,

Puuvõõriku väljak 5, Bloomsbury, London WC1

ja küsida Estelle'i.

Kandideerimise lõpp:

18. detsember

Loen kuulutust kaks korda ja püüan mõnda konksu leida. Kuid peale pisut kummaliste kellaaegade, mis on ilmselt trükiviga, kõlab see täiuslikult – see on vastus kõikidele mu probleemidele.

Ära satu hoogu, Elle, mõtlen ainiti kuulutust vaadates. See kõlab natuke liiga hästi! Estelle on arvatavasti tegelikult mingi friik, kes kogub tühje konservubade purke ja kasutatud teekotte. Ta ei käi ilmselt kunagi majast väljas ja tõenäoliselt jooksen ma minema kohe, kui sinna jõuan.

Viskan ajalehe tagasi pingile ja vaatan taas jõge.

Ja kes paneb ajalehekuulutusse, et inimene peab jõule armastama, mis värk sellega on? Juba see on imelik. Ma tean, et olen üsna ebatavaline inimene selles mõttes, et mulle ei meeldi jõulud, ja mul on selleks omad põhjused. Aga enamikule inimestele ju meeldivad, eks ole? Miks siis on vaja seda kirja panna?

Kui teil on julgust oma rada usaldada ja seda järgida, Elle ... Võõra sõnad kajavad nõmedal kombel jätkuvalt mu kõrvus, samal ajal kui ma püüan seda eriskummalist kuulutust unustada.

Ah et mu rada viib siis ühe Bloomsburys asuva maja juurde? Kirjutamistöö juurde, millega kaasneb tasuta majutus mingis WC1-postiindeksiga miljonärihäärberis ...? Ma pööritan silmi. *Jajah.* Selliseid imesid ei juhtu kunagi. Isegi vahetult enne jõule.

Veel üks laev sõidab silla alt läbi ja jätkab siis oma rõõmsat teekonda mööda Thamesi. Kuid seekord jääb mul selle küljele maalitud nime nähes hing kinni ...

Püha Nikolause julgus.